

HRVATSKI STOMATOLOŠKI VJESNIK
Volume 13, broj 1, Zagreb 2006.
UDK 616.31, CODEN HSVJEZ,
ISSN 1330-0539

Nakladnik • Published by
HRVATSKA STOMATOLOŠKA KOMORA
CROATIAN DENTIST CHAMBER

Osnivači • Founded by (Zagreb 1993.)
Stomatološki fakultet Sveučilišta u
Zagrebu
School of Dentistry, University of
Zagreb
Hrvatsko stomatološko društvo HLZ-a
Croatian Dental Society – CMA
Stomatološka poliklinika Zagreb
Dental Clinic Zagreb

Glavni i odgovorni urednik • Editor in
Chief
Vesna BARAC-FURTINGER

Zamjenik • Assistant
Marija MAGDALENIĆ-MEŠTROVIĆ

Tajnik • Secretar
Elizabet SOBOTA

Urednički savjet • Editorial Council
Krešimir BEGO, Miroslav SIKORA ml.,
Biserka BORIĆ, Dubravka
MATANČEVIĆ, Stjepan ŠPALJ, Pavle
PICEK, Marin VODANOVIĆ

Dizajn naslovnice i grafičko oblikovanje
• Cover Design & Lay-out
Mario DURASOVIĆ

Računalna priprema i tisak • Prepress
and Printed by
GIPA, Zagreb, Magazinska 11
tel.: 01/30 99 111, 30 40 777
fax: 30 40 778
e-mail: tiskara@gipa.hr, www.gipa.hr

Naklada • Printing run
3900 primjeraka

Adresa Uredništva • Address of the
Editorial Office
HRVATSKA STOMATOLOŠKA KOMORA
Zagreb, Kurelčeva 3, tel. 01/4886 710,
fax: 01/4816 540,
e-mail: hsv@hsk.hr; www.hsk.hr

Cijena • Volume Price
100 kuna

Tekstovi objavljeni u časopisu Hrvatski
stomatološki vjesnik izražavaju
mišljenja autora i ne moraju se
isključivo podudarati s mišljenjem
Uredništva ili službenim stavom
Hrvatske stomatološke komore!

Poštovane kolegice i kolege!

Početak siječnja iznenadio nas je odličan planer, dar "Medike" svakom stomatologu u Hrvatskoj, osmišljen zajedničkim snagama dr. Ive Matkovića s partnerima u "Medici".

Usprkos velikim najavama reformskih zahvata u hrvatskom zdravstvu, promjene zdravstvenih zakona tek su lagani lifting sadašnjeg stanja. Naravno, procedura je u tijeku, tako da ćemo detaljne podatke moći donijeti tek u sljedećem broju. Iskristili smo sve proceduralne mogućnosti, dali svoje primjedbe, no ono što već sada valja reći, nema naznaka o definiranju zakupa, što će i nadalje biti naš cilj, a ni Komore nisu dobile pravo suglasnosti na dokumenta o ugovaranju.

Vaša urednica

Sadržaj

Uzlet preventivnih aktivnosti <i>Vesna Barac Furtinger</i>	2
Privatno zdravstveno osiguranje u stomatologiji <i>Stjepan Špalj</i>	4
Menadžment u stomatologiji <i>Paris Simeon, Silvana Krmek</i>	12
(Pre)uređivanje stomatološke ordinacije <i>Robert Udhe</i>	13
Tijelo govori više od tisuću riječi <i>Daniela Kuhlman</i>	17
Acta Stomatologica Croatica 1966.–2006. (ASCRO) <i>Vesna Barac Furtinger</i>	18
Nano tehnologija u rekonstruktivnoj stomatologiji – rješenje ili mit? <i>Hrvoje Jurić</i>	21
Minimalno interventna stomatologija: Lezije na mjestu 1 <i>Graham J. Mount</i>	24
Hrvatski stomatolog u Europi <i>Siniša Varga, Andrija Petar Bošnjak</i>	32
Ortodontsko liječenje anomalije K1 II/2 <i>Slavko Delladio</i>	35
Stomatologija nosi moralne odabire <i>Zvonimir Kaić</i>	41
Stomatologija uživo <i>Ivana Miletić Karlović</i>	46
Prvo natjecanje u veleslalomu za stomatologinje i stomatologe <i>Siniša Varga</i>	47
Dani zdravog osmijeha u Koprivnici i Varaždinu	49
Publicistika za stomatologe <i>Dubravka Matančević</i>	51
Zdravstvene iskaznice od rođenja do 18. godine <i>Andrea Šantek</i>	52
Stomatolog i/ili znanstvenik? <i>Marin Vodanović</i>	54
Povijesni pregled razvoja stomatologije u Dalmaciji <i>Krešimir Bego</i>	58
Zaplivati prema tituli najboljega <i>Pavle Picek</i>	60
FAQ	63

Mala škola hrvatskoga jezika za stomatologe

Stručni izrazi koje stomatolozi koriste u svakodnevnom radu su vrlo često nerazumljivi prosječnom pacijentu, a osim toga ponekad su i netočni, te u suprotnosti s gramatičkim pravilima hrvatskoga jezika. Uporaba i razvijanje hrvatskih stručnih izraza je nepisani zadatak svakog stručnjaka koji se služi hrvatskim jezikom. Iako je možda najlakše stručni izraz preuzeti iz nekog stranog jezika (najčešće engleskog, njemačkog ili latinskog), dugoročno je korisnije osmisliti i koristiti odgovarajući hrvatski izraz. Na taj način se hrvatski jezik oplemenjuje i obogaćuje, a to je posebno bitno ukoliko se na to gleda u svjetlu ulaska Hrvatske u Europsku uniju, koja uprkos integracijskom duhu na političkom planu, podržava i potiče razvijanje kako kulturnih tako i jezičnih raznolikosti. Nekritičkim preuzimanjem i pohrvaćivanjem stranih stručnih izraza, hrvatski jezik postaje nerazumljiv njegovim običnim korisnicima i nepovratno gubi na svom identitetu.

Namjera ovog i narednih članaka o hrvatskim stomatološkim izrazima je potaknuti razvoj i uporabu hrvatskih izraza u svakodnevnoj komunikaciji s pacijentima i kolegama. Na taj način će stručni žargon postati bar malo razumljiviji nestručnjacima, a hrvatski jezik bogatiji za nove riječi i izraze. Svaki put će se nastojati prikazati dvadesetak pojmova iz različitih područja stomatologije čija bi uporaba bila primjerenija i u duhu hrvatskoga jezika od izraza koji se obično koriste. Možda će ti izrazi u početku primjene "škakljati uho", ali s vremenom ćemo se na njih naviknuti, jer se radi o jednakovrijednim, ali hrvatskim izrazima; npr. engleska riječ "spreader" nema nikakvo šire ili dublje značenje od hrvatskog izraza "proširivač".

STRUČNI IZRAZ	HRVATSKI IZRAZ (razumljiv i osobama koje nisu stomatolozi)
apeks	vršak
cervikalno	vratno
ekstrakcija	vađenje
foramen	otvor
inciziv	sjekutić
kanin	očnjak
kavitet	šupljina
konstrukcija	suženje
koronarno	krunski
lateralno	bočno
maksila	gornja čeljust
mandibula	donja čeljust
molar	kutnjak
mukoza	sluznica
opturacija	začepljenje
plugger	nabijač
premolar	pretkutnjak
spreader	proširivač
superpozicija	preklapanje
temporomandibularni zglob	čeljusni zglob

Literatura

- Anić V. Rječnik hrvatskoga jezika. Zagreb: Novi Liber; 2000.
 Babić S, Finka B, Moguš M. Hrvatski pravopis. Zagreb: Školska knjiga; 2003.
 Cekić-Arambašin A, Lapter V, Friščić J, Berić L, Vučković I. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus; 1990.
 Gluhak A. Hrvatski etimološki rječnik. Zagreb: August Cesarec; 1993.
 Loknar V. Rječnik latinskoga i hrvatskoga medicinskoga nazivlja. Zagreb: Medicinska naklada; 2003.
 Vodanović M. Englesko-njemačko-hrvatski stomatološki rječnik. Zagreb: Školska knjiga; 2005.